

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๒/๒๕๔๗

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

ข้อเท็จจริง

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ความว่า

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลนครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี นั้น

จากการตรวจสอบปรากฏว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ไม่ถูกต้องครบถ้วน กล่าวคือมิได้แนบเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้มีหนังสือติดตามการยื่นบัญชีดังกล่าวไปยังนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จำนวน ๕ ครั้ง โดยมีหนังสือส่งไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จำนวน ๓ ฉบับ และมีหนังสือไปยังจังหวัดนครราชสีมา

จำนวน ๒ ฉบับ แต่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ก็ยังคงเพิกเฉย ไม่ได้ติดต่อประสานงานกลับมายังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีหนังสือถึงนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ โดยตรง รวมทั้งจังหวัดนครราชสีมา ได้มีหนังสือถึงนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ อีกทางหนึ่ง เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี แต่ไม่เป็นผล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้สอบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายอมรินทร์ เอื้อนกลาง น้องชายของนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ Miss Mariko Suzuki ภรรยาของนายอมรินทร์ เอื้อนกลาง ทั้งสองได้ให้ถ้อยคำว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้ไปช่วยมารดาเปิดกิจการร้านอาหารไทย ที่เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

ต่อมานายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้มีหนังสือจากกรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ มายัง พันโท กมล ประจวบเหมาะ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อชี้แจงกรณีไม่ส่งสำเนาเอกสารประกอบและได้ชี้แจงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา ส่วนเอกสารประกอบมิได้แนบมา

นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ถึงจังหวัดนครราชสีมา ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า ได้ยื่นเอกสารประกอบฯ แล้ว แต่ไม่ทราบว่าทำไมเอกสารดังกล่าวจึงไม่ไปถึงสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้สอบปากคำพยานบุคคลรวม ๘ คน คือ

นายอมรินทร์ เอื้อนกลาง

Miss Mariko Suzuki

นางผุสดี ร่วมสมุห์

นางสมทรง ถาวรคุณ

น้องชายนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์

ภรรยาของนายอมรินทร์ เอื้อนกลาง

เจ้าพนักงานธุรการ ๕

สำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมา

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลนครนครราชสีมา

นายบวร ศรีวิไลลักษณ์	เทศมนตรีนครนครรราชสีมา
นายสุรวุฒิ เชิดชัย	นายกเทศมนตรีนครนครรราชสีมา
นายปราโมทย์ เปรมฤทัยรัตน์	สมาชิกสภาเทศบาลนครนครรราชสีมา
นายปิติพงษ์ พรหมณี	สมาชิกสภาเทศบาลนครนครรราชสีมา

ได้ความสรุปจากพยานดังกล่าวที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเทศบาลนครนครรราชสีมาว่า ตั้งแต่ผู้ถูกร้องพ้นจากวาระการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครนครรราชสีมา (๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๒) หรือ ตั้งแต่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครรราชสีมาขึ้นใหม่ (๒๕ มกราคม ๒๕๔๓) ผู้ถูกร้องไม่เคยติดต่อกับสำนักงานเทศบาลนครนครรราชสีมา และพยานไม่เคยพบผู้ถูกร้องเลย ส่วนนายอมรินทร์ เอื้อนกลาง และ Miss Mariko Suzuki ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านที่ผู้ถูกร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านว่าเป็นเจ้าของบ้าน (บ้านเลขที่ ๕๑๘/๑ ซอยลำปรุ ๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครรราชสีมา) ให้ปากคำว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าว และไม่ได้พำนักอยู่ในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ โดยได้ไปช่วยมารดาเปิดกิจการร้านอาหารไทยที่เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก การแจ้งข่าวสารให้กับผู้ถูกร้องจะทำได้เมื่อผู้ถูกร้องโทรศัพท์ติดต่อกลับมาที่บ้าน หรือโดยการฝากข่าวคราวไปกับคนรู้จักที่กลับมาเยี่ยมประเทศไทย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ เห็นว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาเทศบาลนครนครรราชสีมา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ โดยนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แต่มิได้ยื่นเอกสารประกอบที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งมิได้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบ ในกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะได้มีหนังสือแจ้งให้นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ทราบถึงหน้าที่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว และให้ชี้แจงเหตุผลที่ยังมิได้ยื่นเอกสารประกอบบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รวม ๕ ครั้ง ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๖ ฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ ฉบับลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และฉบับลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี รวม ๒ ครั้ง ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และฉบับลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ แล้วก็ตาม แต่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ก็มีได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นเอกสารประกอบ และการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ร้อง

ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเป็นเอกสาร ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า กรณีที่ถูกกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่ยื่นเอกสารประกอบให้ถูกต้องนั้น ผู้ถูกร้องไม่มีเอกสารอะไรนอกจากเอกสารชีวิต จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปตามคำขอของผู้ร้อง โดยผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด

ข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารของผู้ร้องและคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง รับฟังได้เป็นที่ยุติว่าผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒

จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง แต่มิได้ยื่นเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงรับฟังได้อีกว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีหนังสือติดตามการยื่นบัญชีดังกล่าวไปยังผู้ถูกร้อง เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ในการยื่นบัญชีดังกล่าว และให้ชี้แจงเหตุผลที่ยังมิได้ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รวม ๕ ครั้ง และขอให้ชี้แจงกรณีมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี อีก ๒ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นเอกสารประกอบฯ และการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปีแต่อย่างใด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลให้เป็นที่น่าเชื่อถือว่า ทำไมจึงไม่ยื่นเอกสารประกอบดังกล่าวด้วย

ดังนั้นจากข้อเท็จจริงข้างต้นจึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบ พร้อมทั้งแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เทียบเคียงกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๔๓ กรณีนายสุขุม เชิดชื่น จงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบฯ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสุขุม เชิดชื่น จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ไม่ได้โต้แย้งหรือไม่ได้ชี้แจงเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้ว่าไม่ได้จงใจ จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง แล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ